Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

γελάκι τό, πολλαχ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γέλιο* κατὰ τύπ. ὑποκορ.

Τὸ ἐλαφρὸν μειδίαμα πολλαχ.: *Ὅταν ἀρχίζῃ τὰ γελάκια του, εἶναι τρέλλα πολλαχ. Κάνει γελάκια τὸ μωρὸ* Ἀθῆν. *Γέλασε ἕνα γελάκι πονηρὸ καὶ χαριτωμένο* Γ.Ξενόπ., Κόσμος, 38. *Τί ὀμορφιά, τί χάρη, τί σκέρτσο καὶ τί γελάκι 'ς τὸ κατεργάρικο μουτράκι* Γ.Ξενόπ., Τρίμορφ. γυν.[2], 55. *Νὰ γυρίζῃς νὰ βλέπῃς ματάκια ἀπὸ δῶ, χειλάκια ἀπὸ κεῖ, ν' ἀκοῦς τὰ γελάκια τους, τὶς φωνίτσες τους, τὰ καβγαδάκια τους* Δ.Καμπούρογλ., Ἀθηναϊκ. διηγ., 149. || Γνωμ. *Τὰ γελάκια, τὰ γελάκια / φέρνουν καὶ τὰ κλαματάκια* (τὴν χαρὰν συνήθως ἀκολουθεῖ λύπη ἐν τῷ βίῳ. Συνών. γνωμ. *τὰ γέλια βγαίνουν κλάματα.*) Ι.Βενιζέλ., Παροιμ.[2], 351, 4 Ν.Πολίτ., Παροιμ. 3, 480. *Πὲς τ' ἀφεντὸς πὼς ἐβούλιαξε μιὰ χώρα, νὰ δῇς γελάκια* (ἐπὶ τῆς μοχθηρίας τοῦ ἄρχοντος, ὅστις εὐχαριστεῖται νὰ βλέπῃ περὶ αὐτὸν πενίαν καὶ δάκρυα) Ἰόνιοι Νῆσ.

γελαρὸς ἐπίθ. ἀμάρτ. *γιλαρὸς* Θρᾴκ. (Μαρών.) *γελαρὸ* Ἀπουλ. *gελαρὸ* Ἀπουλ.

Τὸ Βυζαντ. ἐπίθ. *γελαρός.*

Γελαστός, χαρούμενος ἔνθ' ἀν. : *Γιλαρὸς ἄθρουπους* Μαρών. Συνών. *γελασιάρης, γελασούδης, γελασούνης, γελαστός.*

γελάσης ὁ, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ρ. *γελῶ* διὰ τοῦ ἀόρ. *ἐγέλασα.*

Ὁ ἀγαπῶν νὰ γελᾷ, ὁ ἀφελής.

Ἡ λ. καὶ ὡς παρων. Πελοπν. (Κίτ. Μάν.)

γελασιὰ ἡ, Κρήτ. (Σέλιν.) Πελοπν. (Κλειτορ. Μεσσ.) *γελασία* Ζάκ. *γελατζία* Κύθηρ. Πελοπν. (Γέρμ. Κίτ. Μάν.) *γελασὰ* Σκῦρ.

Ἐκ τοῦ ρ. *γελῶ* διὰ τοῦ ἀορ.

Ἡ ἀπάτη ἔνθ' ἀν. : *Τὸν ἐπάδρεψε - τὸν ἐκατάφερε μὲ γελατζία* Κίτ. *Τήρα τί γελασιὰ τοῦ 'καμε* Μεσσ. *Μοῦ τὰ πῆρε μὲ γελατζία* Γέρμ. *Ἔδες γελασὰ ὁ 'μορφοκολλήγας; μ' ἄφ'σε φέτι τὰ χωράφια χέρσα* Σκῦρ. *Καταλάβανε πὼς κάπρια γελατζία θὰ γίνεται, καὶ γιὰ ν' ἀνακαλύψουνε, δὲν ἀφήσανε κἀνένα μοναχὸ νὰ πά' νὰ δόνε βρῇ* Κύθηρ. *Τότενες ἔσπρωχνε ἡ νύφη τοῦ μικροῦ τὸ κεφάλι μὲ γελασιὰ καὶ τοῦ 'χωνε τὴ μούρη του μέσα 'ς τὴν κορίτα* Κλειτορ. Συνών. *ἀπογνωσιά* **3**, *γέλασμα* **3**, *ξεγέλασμα, πλάνεμα.*

γελασιάρης ἐπίθ. Χίος — *Λεξ.* Δημητρ. *γελασάρης* Κεφαλλ. *γελατζάρης Λεξ.* Βάιγ.

Ἐκ τοῦ ρ. *γελῶ* διὰ τοῦ ἀορ. *ἐγέλασα*, καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. *-ιάρης.* Ὁ τύπ. *γελατζάρης* καὶ παρὰ Βλάχ. Παρὰ Σομ. τύπ. *γελατζιάρης.*

1) *Γελαρός*, ὁ ἰδ., ἔνθ' ἀν. : *Ἕνας καλὸς βοσκὸς θέλει περάσει, μελαχρινός, λιγνὸς καὶ γελασιάρης* Χίος. **2)** Ὁ ἐμπαίζων, ὁ χλευάζων *Λεξ.* Δημητρ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. **ἀνεμπαιξιάρης*, δι' ὃ ἰδ. **ἀνεμπαιξιάρις.* **3)** Ὁ χάριν ἀστεϊσμοῦ ἐξαπατῶν τοὺς φίλους *Λεξ.* Δημητρ.

γέλασμα τό, πολλαχ. καὶ Καππ. (Ἀνακ. Ἀραβάν. Γούρτον. Σινασσ. Φερτ.) Πόντ. (Οἰν. Ὄφ. Χαλδ.) *γέλασμαν* Πόντ. (Κερασ. Οἰν. Σταυρ. Τραπ. Χαλδ.) *γέλαμαν* Πόντ. (Νικόπ. Χαλδ.) *γέλαμα* Καππ. (Φλογ.) Κρήτ. *γέλαγμαν* Πόντ. (Οἰν. Χαλδ.)

Τὸ ἀρχ. οὐσ. *γέλασμα.*

1) Ὁ γέλως πολλαχ. καὶ Καππ. (Ἀνακ. Ἀραβάν. Σινασσ. Φερτ. Φλογ.) Πόντ. (Κερασ. Νικόπ. Οἰν. Ὄφ. Σταυρ. Τραπ. Χαλδ.) : *Ἀκουότανε τὸ γέλασμά του 'ς τὸ σπίτι* Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) *Ἐπασλαέψανε 'ς σὸ γέλασμα* (ἤρχισαν νὰ γελοῦν) Ὄφ. *Ἀσ' τ' ἐγεννέθεν κι ἂν γέλαμαν 'κ' εἶχεν* (ἀφ' ὅτου ἐγεννήθη, δὲν εἶχε γέλιο· ἐκ παραμυθ.) Χαλδ. || Παροιμ. *Τὸ γέλασμα ἔχ' τσαὶ κλάψιμο* (τὴν χαρὰν ἀκολουθεῖ συνήθως καὶ λύπη. Συνών. παροιμ. *τὸ γέλος ἔχ' καὶ κλαίη.*) Ὄφ. Πβ. καὶ Κ.Δ. (Λουκ. Εὐαγγ., 6, 25) «οὐαὶ οἱ γελῶντες νῦν, ὅτι πενθήσετε καὶ κλαύσετε». *Τὰ γεράσματα γελάσματα εἶν'* (ἡ ἀκράτεια τῶν γερόντων προκαλεῖ τὸν γέλωτα) Χαλδ. Ἡ σημ. ἐν μεταφ. καὶ ἀρχ., ἰδ. Αἰσχύλ., Προμ., 90 «ποταμῶν τε πηγαί, ποντίων τε κυμάτων | ἀνήριθμον γέλασμα...» **β)** Ἐπὶ καιροῦ, ἡ προσωρινὴ καλυτέρευσις τούτου Σύμ. : *Ἔκαμεν ἕναγ-γέλασμα g' ἐπεράσαμε.* Συνών. φρ. *ἄνοιξε μάτι ὁ καιρός.* **2)** Ὁ περίγελως, τὸ ἀντικείμενον γέλωτος Καππ. (Σινασσ.) Πόντ. (Κερασ.) — *Λεξ.* Δημητρ. : *Ἐτὸ τί γέλασμα ἔν'* Σινασσ. *Ἔγινε γέλασμα τῆς γειτονιᾶς Λεξ.* Δημητρ. Συνών. *ἀναγέλασμα* **2**. **3)** Ἡ ἀπάτη, ὁ δόλος, ἡ πλάνη πολλαχ. καὶ Καππ. (Ἀραβάν. Γούρτον.) : *Λὲ θὰ ξεχάσου τὸ γέλασμα ποὺ μ' ἔκαμες* Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) *Αὐτοὶ 'ά ρτουμ βάλε, μόνον 'ά τοὺς κάωμεν ἄλ-λογγέλασμα* (αὐτοὶ θὰ ἔλθουν πάλιν, ἀλλὰ θὰ τοὺς κάμωμεν ἄλλην ἀπάτην· ἐκ διηγήσεως) Τῆλ. *Καὶ ἄρχ'σι πικρὰ παράπουνα νὰ παραπουνειέτι 'ς τοὺ βασ'λὲ ποὺ τοὺν γέλασι τέτριου γέλασμα* Θρᾴκ. (Αἶν.) *Γιατί γελᾷς τὸν κόσμο καὶ τοὺς παίρνεις τὰ γεννήματα; —'Αμ' τί γέλασμα!* (ἐκ παραμυθ.) Πελοπν. (Μεσσ.) *Μὴν εἶναι φάντασμα τοῦ νοῦ, μὴν εἶναι γέλασμα τοῦ ἀνέμου;* Ι.Βλαχογιάνν., Λόγοι κι ἀντίλογ., 77. Συνών. ἰδ. ἐν λ. *γελασιά.* **β)** Ἡ ἀποπλάνησις γυναικὸς Εὔβ. (Ἁγία Ἄνν.) — *Λεξ.* Δημητρ.

γελασούδης ἐπίθ. ἀμάρτ. *γιλασούδ'ς* Ἤπ. Θεσσ. (Ζαγορ.) Θηλ. *γιλασούδου* Ἤπ. Θεσσ. (Ζαγορ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *γελῶ* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. *-ούδης.*

Γελαρός, ὁ ἰδ.

γελασούδικος ἐπίθ. ἀμάρτ. *γιλασούδ'κους* Ἤπ.

Ἐκ τοῦ *γελασούδικο*, οὐδ. τοῦ ἐπιθ. *γελασούδης.*

Γελαρός, ὁ ἰδ.

γελασούνης ἐπίθ. Κεφαλλ. Θηλ. *γελασούνω* Κεφαλλ.

Ἐκ τοῦ ρ. *γελῶ* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. *-ούνης.*

Γελαρός, ὁ ἰδ.

γελαστὰ ἐπίρρ. σύνηθ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *γελαστός.*

Μετὰ γέλωτος : *Τοῦ μίλησε - τὸν ρώτησε - ἀποκρίθηκε γελαστά.* Συνών. *γελαστικά* **1**.

γελαστέας ὁ, Πόντ. (Οἰν.) *γελαχτέας* Πόντ. (Οἰν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γελαστὴς* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. *-έας.* Ὁ τύπ. *γελαχτέας* διὰ τοῦ **γελαχτὴς* ἐκ τοῦ ἀορ. *ἐγέλαξα* τοῦ ρ. *γελάζω*, δι' ὃ ἰδ. *γελῶ.*

Ὁ ἀπατῶν, ὁ περιγελῶν : *Πολλὰ γελαχτέας ἔν' ἀτός!* (αὐτὸς λέγει πολλὰ ψέματα, ἐξαπατῶν τοὺς ἄλλους). Συνών. *ἀναγελαστὴς* **1**, *γελαστὴς* **2**.

γελαστηρούδι τό, Πόντ. (Ἰνέπολ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. **γελαστήρι* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. *-ούδι.*

Ὁ εἴρων, ὁ σκώπτης. Συνών. *περιγελαστηρούδι.*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ